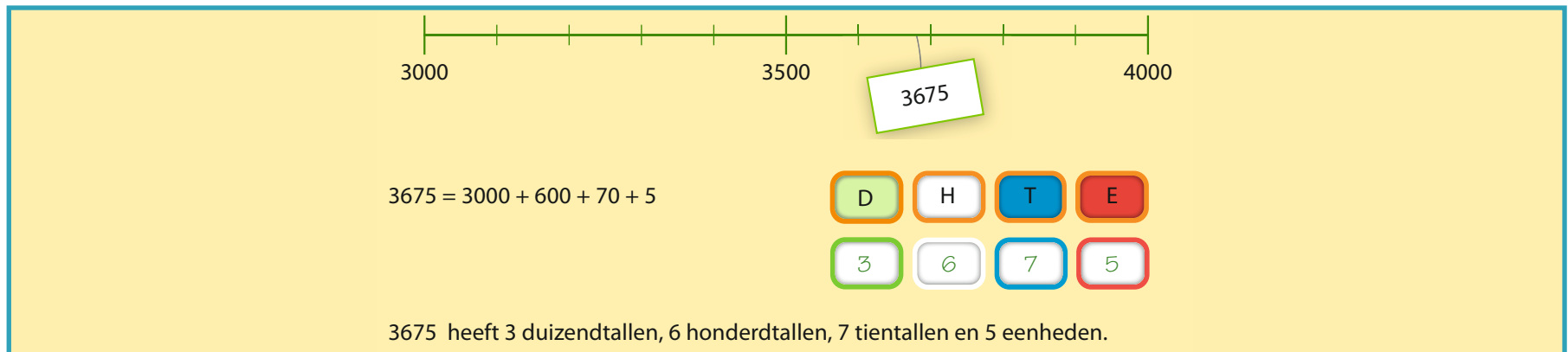

In blok 1 herhaal ik:

$$8 \times 3 = 24$$

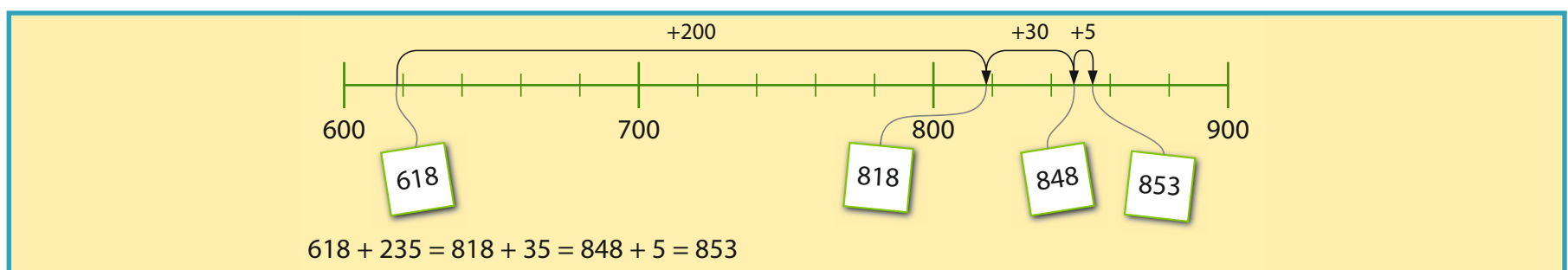
Blok 1.1 getallen splitsen in duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden.

Blok 1.1 optellen en aftrekken tot 1000 met tussenstappen.

$$56 : 7 = 8$$

$$800 + 50 + 4 = 854$$

Blok 1.1 cijferend optellen en aftrekken tot 1000 met onthouden en inwisselen.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

658 + 239 ≈ 700 + 200 = 900

8 + 9 = 17
Schrijf de 7 op
Onthoud 1 tiental.
1 + 5 + 3 = 9
Schrijf de 9 op.
6 + 2 = 8
Schrijf de 8 op.

	1		
6	5	8	
2	3	9	+
8	9	7	

467 - 139 ≈ 400 - 100 = 300

7 - 9 gaat niet; een tiental inwisselen:
De 7 eenheden worden 17
De 6 tientallen worden 5
17 - 9 = 8
5 - 3 = 2; schrijf de 2 op.
4 - 1 = 3
Schrijf de 3 op.

	5	17	
4	6	7	
1	3	9	-
3	2	8	

De antwoorden liggen in de buurt van de schatting.

Blok 1.1 optellen en aftrekken in sommen.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

Op Het Prisma zitten 623 kinderen. Alle ouders krijgen één brief met uitnodiging voor een vergadering. Er zijn 239 kinderen die een ouder broertje of zusje op school hebben. Hoeveel brieven worden er verstuurd?

Stap 1 Maak een tekening.

Stap 2 Wat moet je uitrekenen?
Aantal brieven = 623 - 239.

Stap 3 Wat is je antwoord?
Schatting: 623 - 239 ≈ 600 - 200 = 400
Er worden 384 brieven verstuurd.

Stap 4 Klopt je antwoord?
Het antwoord ligt in de buurt van de schatting.

	5	11	13
6	2	3	
2	3	9	-
3	8	4	

$$5000 + 10 = 5010$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

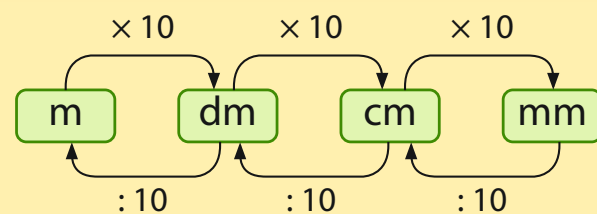
In blok 1 herhaal ik:

Blok 1.2 rekenen met de lengtematen m, dm, cm en mm.

$$8 \times 3 = 24$$

1 dm = 10 cm = 100 mm
5 dm = 5 × 100 mm = 500 mm
50 cm = 50 : 10 = 5 dm

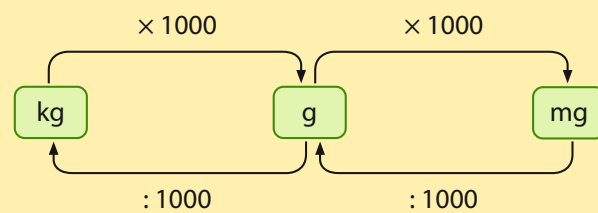

Blok 1.2 rekenen met maten voor gewicht: kg, g en mg.

$$56 : 7 = 8$$

$$800 + 50 + 4 = 854$$

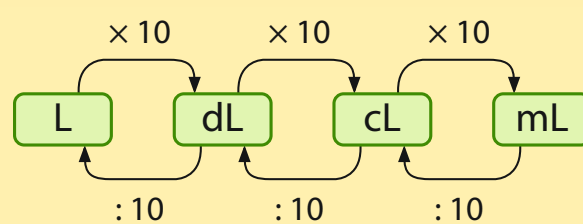
1000 mg = 1 g

Blok 1.2 rekenen met de inhoudsmaten L, dL, cL en mL.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array} +$$

1 dL = 10 cL
5 dL = 50 cL
200 cL = 20 dL
1 L = 1000 mL

Blok 1.2 rekenen met maten en gewichten in sommen.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

Lisa drinkt veel water. Ze heeft een fles met 1 liter water.
Hoeveel glazen van 20 cL zijn dat?

Stap 1 Maak een tekening van de vraag.

Stap 2 Wat moet je uitrekenen? 1L : 20 cL

Stap 3 Wat is je antwoord? 1 liter = 100 cL
 $100 : 20 = 5$

Stap 4 Klopt je antwoord? $20 \text{ cL} \times 5 = 100 \text{ cL}$

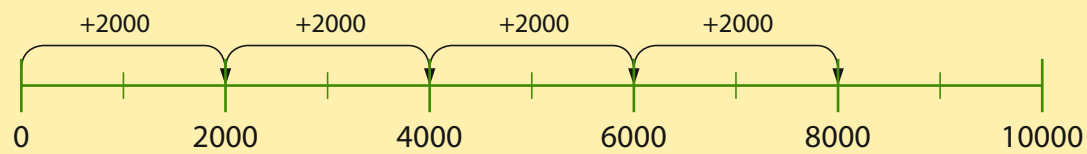
$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 1 herhaal ik:

$$8 \times 3 = 24$$

Blok 1.3 springen met de getallen tot 10 000 op de getallenlijn.

Van 0 naar 2000 is een sprong van 2000.
Van 0 naar 8000 is 4 sprongen van 2000.
 $4 \times 2000 = 8000$

Blok 1.3 vermenigvuldigen met sommen zoals 7×23 .

$$56 : 7 = 8$$

$$800 + 50 + 4 = 854$$

$$7 \times 23 \approx 10 \times 20 = 200$$

		2		
	2	3		
		7		
				x
1	6	1		

7×3 (eenheden) = 21
Schrijf 1 (eenheid) op.
Onthoud 2 (tientallen).
 7×2 (tientallen) = 14
 $14 + 2$ (onthouden) = 16
Schrijf 16 op.

Het antwoord ligt in de buurt van de schatting.

Blok 1.3 rekenen met de deeltafels van 1 tot en met 12 en 25.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

$$20 : 5 = 4 \text{ want } 4 \times 5 = 20$$

$$20 : 4 = 5 \text{ want } 5 \times 4 = 20$$

$$13 : 6 = 2 \text{ rest } 1$$

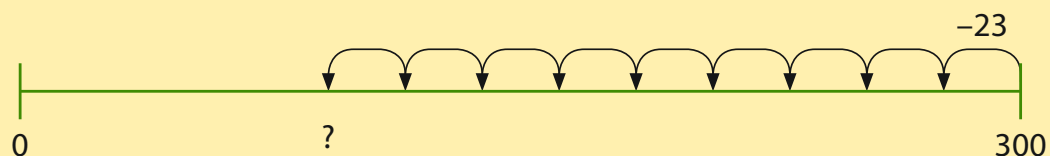
Blok 1.3 vermenigvuldigen en delen in sommen.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

Meester Jori heeft 300 schriften op voorraad. In 9 groepen deelt hij er 23 uit.
Hoeveel schriften blijven er over?

Stap 1 Maak een tekening van de vraag.

Stap 2 Wat moet je uitrekenen?

$$300 - 9 \times 23 = \dots\dots$$

Stap 3 Wat is je antwoord?

$$9 \times 23 = 180 + 27 = 207$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 3 \\ \hline \end{array}$$

$$300 - 207 = 100 - 7 = 93$$

Stap 4 Klopt je antwoord?

Schatting:

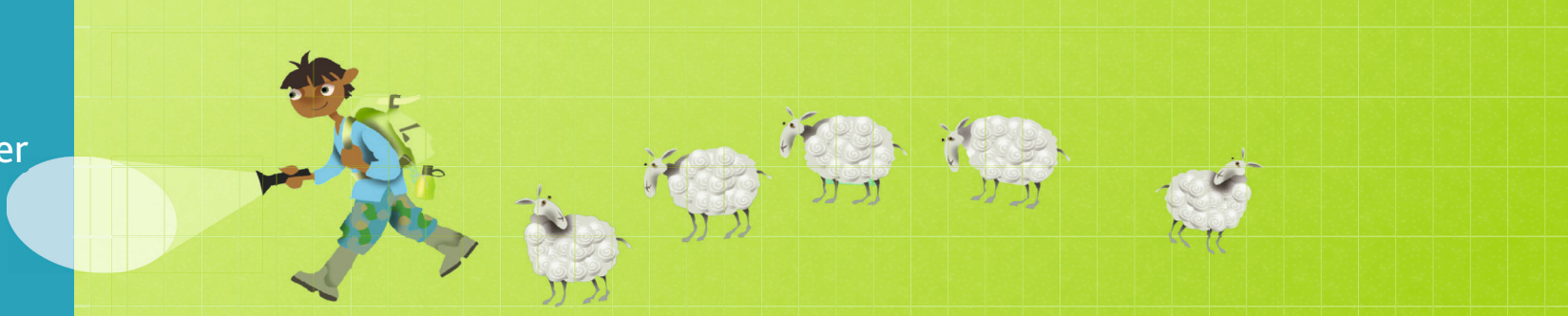
$$9 \times 23 \approx 10 \times 20 = 200$$

$$300 - 200 = 100. \text{ Antwoord klopt dus.}$$

$$5000 + 10 = 5010$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 1 herhaal ik:

$$8 \times 3 = 24$$

Blok 1.4 klokkijken op 5 minuten nauwkeurig.

Het is 5 voor half 9.

08:25

Het is 10 over half 9.

08:40

$$56 : 7 = 8$$

Blok 1.4 rekenen met tijd.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

Het is 5 voor 11.

Van 10:55 tot 11:00 is 5 minuten.
Van 11:00 tot 11:10 is 10 minuten.
Van 10:55 tot 11:10 is 15 minuten.

10:55

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

Blok 1.4 rekenen met de euromunten en eurobiljetten.

eurobiljetten

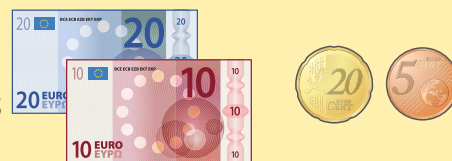
euromunten

€ 30,25

Voor de komma staan de hele euro's € 30

Achter de komma staan de centen € 0,25

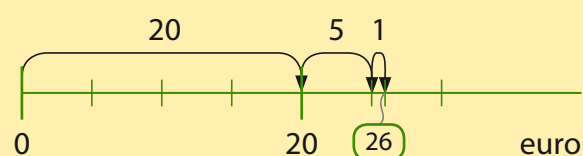

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

Blok 1.4 rekenen met tijd en geld in sommen.

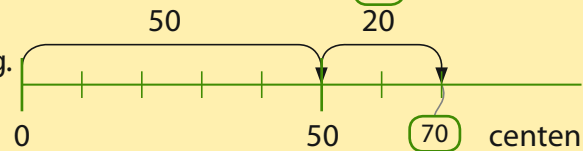
De teambegeleider trakteert het team op patat met een flesje fris. Het kost bij elkaar € 26,70. Hoe kan hij gepast betalen?

Stap 1 Maak een tekening van de vraag.

Stap 2 Wat moet je uitrekenen?

Welke biljetten en munten heb je nodig voor € 26,70?

Stap 3 Wat is je antwoord?

26 euro is 1 biljet van 20 euro, 1 biljet van 5 euro en 1 munt van 1 euro.

70 cent is 1 munt van 50 cent en 1 munt van 20 cent.

Stap 4 Klopt je antwoord?

$$€ 20 + € 5 + € 1 + € 0,50 + € 0,20 = € 26 + € 0,70 = € 26,70$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 2 leer ik:

$$8 \times 3 = 24$$

 Blok 2.1 vermenigvuldigingen splitsend en cijferend uitrekenen.

$$3 \times 295 \approx 3 \times 300 = 900$$

3×5 eenheden =
15 eenheden.
Schrijf de 5 op bij de
eenheden en onthoud
de 10 eenheden
(1 tiental).

3×9 tientallen = 27 tientallen.
Tel het tiental dat je hebt
onthouden bij de 27 op.
 $27 + 1 = 28$
Schrijf de 8 op en onthoud
20 tientallen (2 honderdtallen).

3×2 honderdtallen =
 6 honderdtallen.
 Tel de 2 honderdtallen
 die je hebt onthouden bij
 de 6 op.
 $6 + 2 = 8$
 schrijf de 8 op.

$$\begin{array}{r} 295 \\ \times 35 \\ \hline \end{array}$$

2	1		
2	9	5	
		3	
		85	×

	2	1		
	2	9	5	
			3	
				×
	8	8	5	

Het antwoord is 885. Het antwoord ligt in de buurt van de schatting.

$$56 : 7 = 8$$

 Blok 2.2 geldbedragen met een komma cijferend optellen en aftrekken.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

Bij het optellen en aftrekken van geldbedragen moet je de komma's recht onder elkaar zetten.

$$€ 132,48 + € 10,85 \approx € 130 + € 10 = € 140$$

			1	1			
€	1	3	2	,	4	8	
€		1	0	,	8	5	
							+
€	1	4	3	,	3	3	

 Blok 2.3 cijferend vermenigvuldigen met tientallen zoals 12×30 .

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array} +$$

Maak een schatting: $12 \times 30 \approx 10 \times 30 = 300$

$$\begin{array}{r} 12 \\ 30 \times \\ \hline 0 \end{array}$$

Je vermenigvuldigt met de tientallen. schrijf de tiental- nul op.

$$\begin{array}{r} 12 \\ 30 \\ \hline 360 \end{array} \times$$

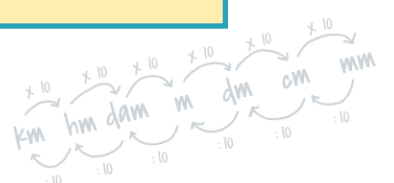
$0 \times 2 = 0$; schrijf de 0 op.
 $3 \times 1 = 3$; schrijf de 3 op.

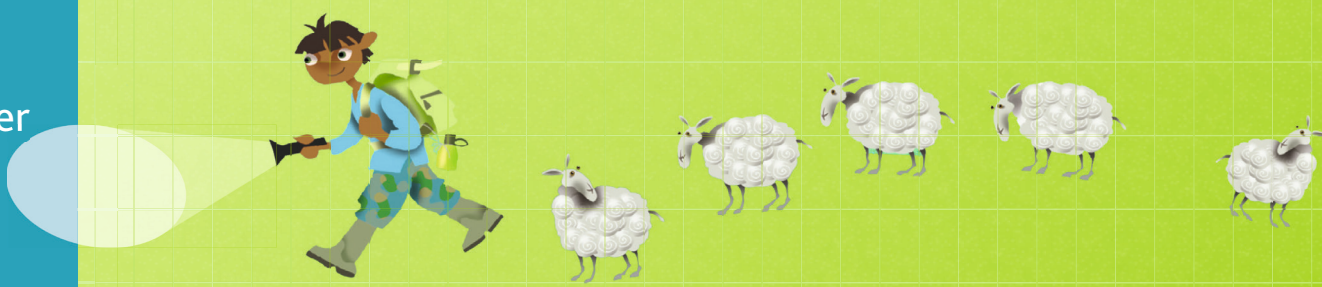
Het antwoord is 360. De schatting was 300, dus het antwoord klopt.

$$5000 + 10 = 5010$$

75% van 80 = 60

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 3 leer ik:

Blok 3.1 cijferend delen zoals $54 : 3$.

$$8 \times 3 = 24$$

5	4	:	3	=	1	8
3	0				1	0
2	4					
2	4					8
0						

5 tientallen : 3 = 1 tiental, rest 2 tientallen. Schrijf 10 (1 tiental) op. $10 \times 3 = 30$, zet 30 onder 54. Trek af. Je houdt 24 eenheden over.

24 eenheden : 3 = 8 eenheden. Schrijf 8 eenheden op. $8 \times 3 = 24$, zet 24 onder 24. Trek af. Je houdt 0 over.

De uitkomst is $10 + 8 = 18$

$$56 : 7 = 8$$

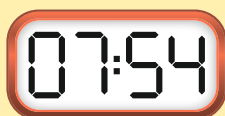
Blok 3.2 klokkijken in minuten.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

In een hele dag gaat de klok twee keer rond. Een dag heeft 24 uur. Een ander woord voor dag is etmaal.

Het is 6 minuten voor 8.
(’s ochtends of ’s avonds)

Voor de middag
7:54 of 7:54 a.m.

Na de middag
19:54 of 7:54 p.m.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

Blok 3.3 het antwoord van een deling schatten met passende getallen.

Bij deelsommen met grote getallen schat je eerst het antwoord.
Bij het schatten gebruik je passende getallen.

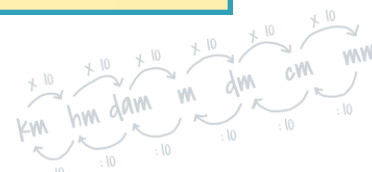
Soms maak je van één getal een passend getal.
 $783 : 8 \approx 800 : 8 = 100$

Soms maak je van beide getallen een passend getal.
 $272 : 8 \approx 300 : 10 = 30$

Bij een deling is de schatting het meest precies als je beide getallen kleiner maakt of beide getallen groter maakt.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 4 leer ik:

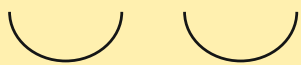
$$8 \times 3 = 24$$

Blok 4.1 handig optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

24 + 12 + 16 + 28 kun je handig optellen door getallen te wisselen.

Verwissel je 12 en 16 van plaats dan krijg je:

$$24 + 16 + 12 + 28 = 40 + 40 = 80$$

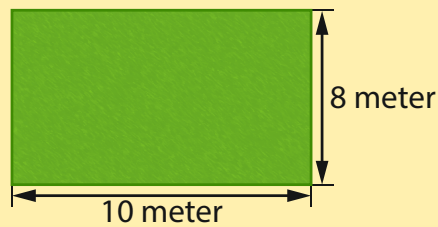

Blok 4.2 de omtrek van een figuur berekenen en de referentiematen voor dam en hm kennen.

$$56 : 7 = 8$$

De omtrek bereken je door de lengtes van de zijden bij elkaar op te tellen.

$$\text{Omtrek} = 10 + 8 + 10 + 8 = 36 \text{ meter.}$$

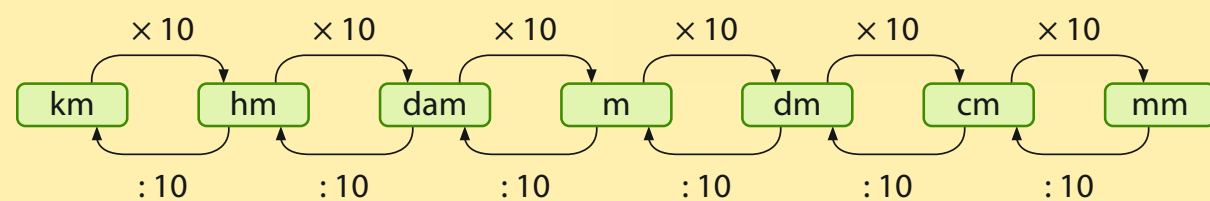
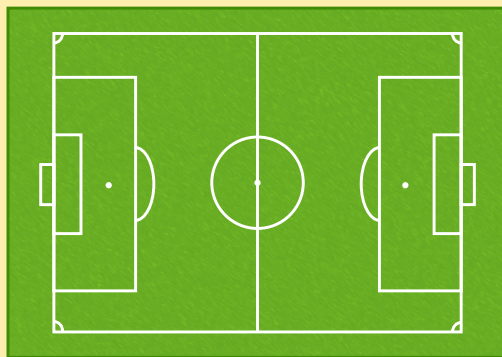

$$100 \text{ meter} = 1 \text{ hectometer (hm)}$$

$$10 \text{ meter} = 1 \text{ decameter (dam)}$$

Een voetbalveld is ongeveer 1 hm lang.

De stip ligt iets meer dan 1 decameter van de doellijn.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

Blok 4.3 cijferend optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

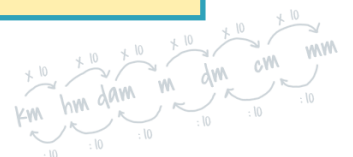

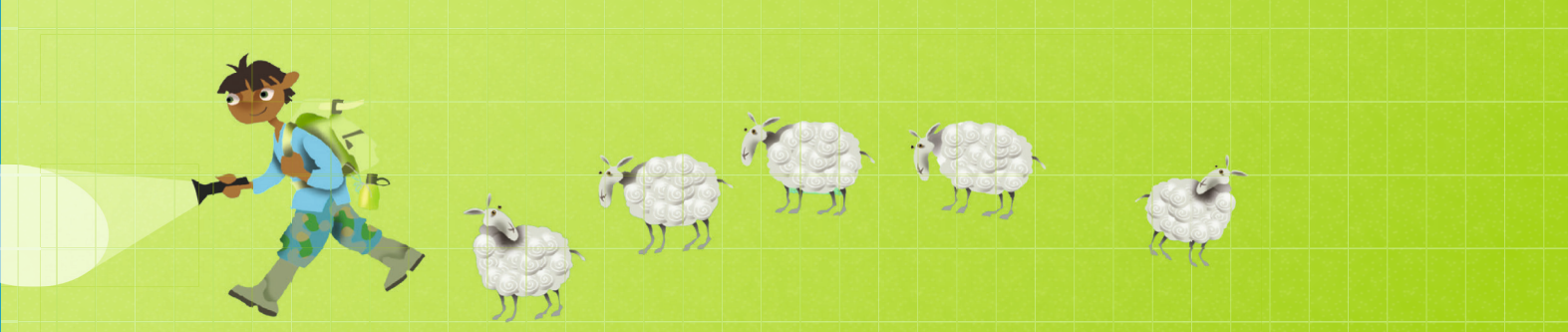
$$36722 - 23463 =$$

$$\text{controle: antwoord} + 23463 =$$

$$5000 + 10 = 5010$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

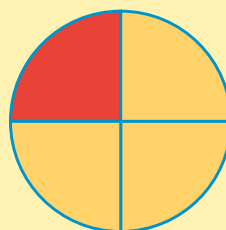
In blok 5 leer ik:

$$8 \times 3 = 24$$

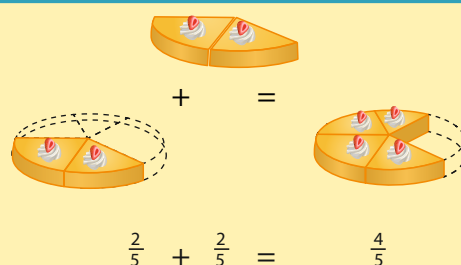
Blok 5.1 breuken met dezelfde noemer optellen en aftrekken zoals $\frac{2}{5} + \frac{2}{5}$ en $\frac{7}{8} - \frac{2}{8}$.

De cirkel is in 4 gelijke delen verdeeld.
 $\frac{1}{4}$ deel van de cirkel is rood, $\frac{3}{4}$ deel is geel.
 $\frac{1}{4}$ en $\frac{3}{4}$ noem je breuken.
 Van de breuk $\frac{3}{4}$ is 3 de teller en 4 de noemer.
 De breuk $\frac{3}{4}$ spreek je uit als drie-vierde.

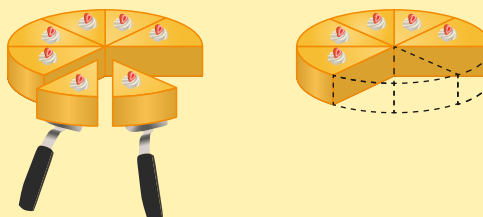
Gelijknamige breuken zijn breuken met dezelfde noemer.
 Gelijknamige breuken kun je optellen door de tellers op te tellen.

$$\frac{2}{5} + \frac{2}{5} = \frac{4}{5}$$

Gelijknamige breuken kun je van elkaar aftrekken.
 Je trekt de tellers van elkaar af.

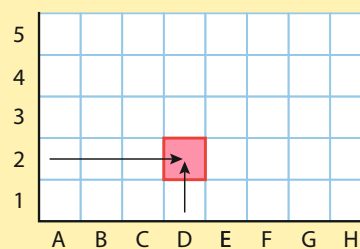
$$\frac{7}{8} - \frac{2}{8} = \frac{5}{8}$$

Blok 5.2 plaatsbepalen op kaarten.

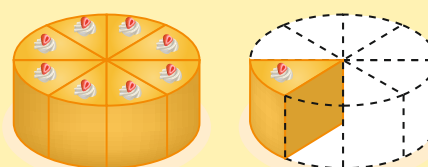

Elk vakje op de kaart kun je aangeven met een letter en een cijfer.
 Het gekleurde vakje is D2.
 Vanuit D ga je omhoog en vanaf 2 naar rechts.
 Waar de pijlen elkaar kruisen is het vakje D2.

Blok 5.3 helen uit een breuk halen.

$$\frac{9}{8} = 1 \frac{1}{8}$$

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 6 leer ik:

$$8 \times 3 = 24$$

Blok 6.1 bewerkingen in een som in de goede volgorde uitrekenen.

De rekenvolgorde is:

1 Reken uit wat binnen de haakjes staat.

$$100 - (20 + 5) = \dots\dots\dots$$

$$100 - 25 = 75$$

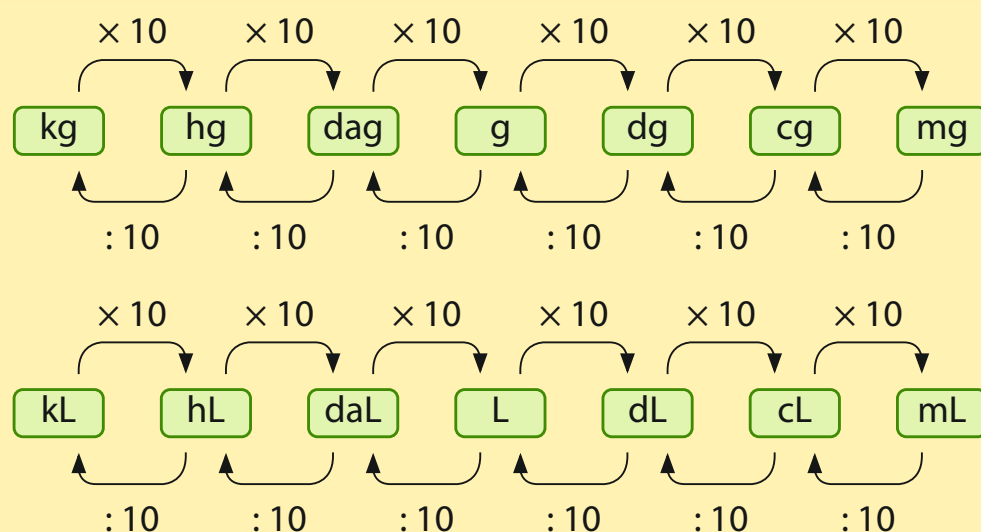
2 $\times$ en $:$ Je rekent van links naar rechts.

3 $+$ en $-$ Je rekent van links naar rechts.

$$56 : 7 = 8$$

Blok 6.2 rekenen met inhoudsmaten en gewichten.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

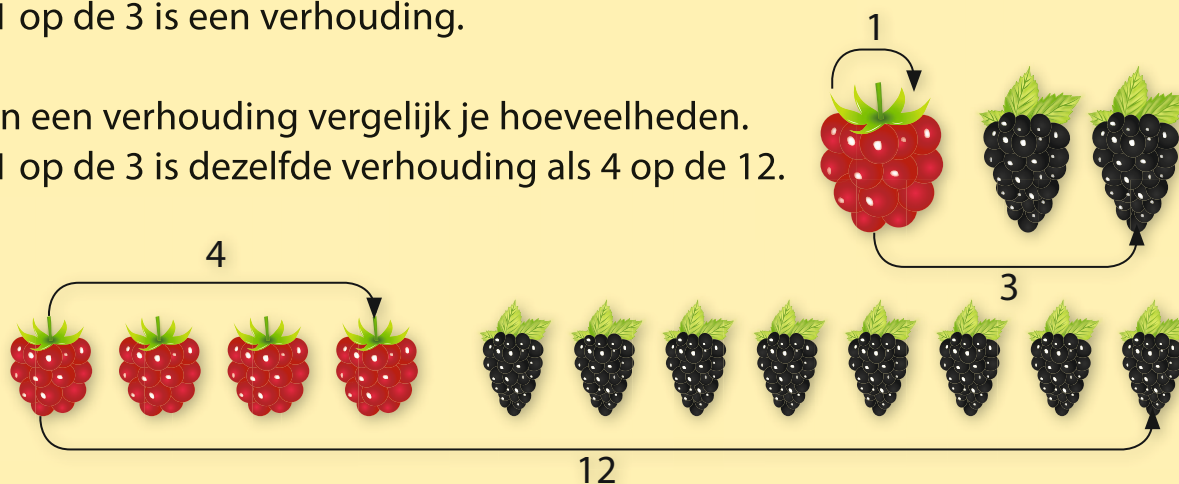
Blok 6.3 rekenen met verhoudingen in een verhoudingstabel.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

1 op de 3 is een verhouding.

In een verhouding vergelijk je hoeveelheden.

1 op de 3 is dezelfde verhouding als 4 op de 12.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

$$5000 + 10 = 5010$$

In blok 7 leer ik:

Blok 7.1 cijferend vermenigvuldigen met onthouden zoals 18×75 .

$$8 \times 3 = 24$$

Schat eerst het antwoord.
 $18 \times 75 \approx 20 \times 70 = 1400$

			4
	7	5	
	1	8	×
	6	0	0

Eerst 8 (eenheden) $\times 75$
 $8 \times 5 = 40$
 Schrijf de 0 op.
 Onthoud de 4.
 $8 \times 7 = 56$
 $56 + 4 = 60$
 Schrijf 60 op.

				4
	7	5		
	1	8	×	
	6	0	0	
	7	5	0	+
1	3	5	0	

Dan 1 tiental $\times 75$.
 Schrijf de tiental-nul op.
 $1 \times 5 = 5$
 Schrijf 5 op.
 $1 \times 7 = 7$
 Schrijf 7 op.

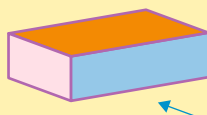
Tel de antwoorden op.
 $600 + 750 = 1350$

Blok 7.2 aanzichten en bouwplaten van ruimtelijke figuren herkennen.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

De aanzichten van een balk zijn rechthoeken.

bovenaanzicht

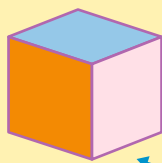

vooraanzicht

zijaanzicht

De aanzichten van een kubus zijn allemaal vierkanten.

bovenaanzicht

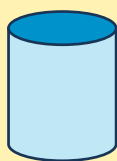

vooraanzicht

zijaanzicht

De aanzichten van een cilinder zijn cirkels en een rechthoek.

bovenaanzicht

vooraanzicht

Blok 7.3 cijferend delen met en zonder rest.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array} +$$

$$1245 : 7 \approx 1000 : 5 = 200$$

1	2	4	5	:	7	=	1	7	7	r	e	s	t	6
7	0	0	-				1	0	0					
5	4	5												
4	9	0	-				7	0						
5	5													
4	9	-					7							
6														

1 duizendtal : 7 gaat niet.
 12 honderdtallen : 7 gaat 1 keer.
 Schrijf 100 (1 honderdtal) op.
 $100 \times 7 = 700$.
 Zet 700 onder 1245 en trek af.

54 tientallen : 7 gaat 7 keer.
 Schrijf 70 (7 tientallen) op.
 $70 \times 7 = 490$.
 Zet 490 onder 545 en trek af.

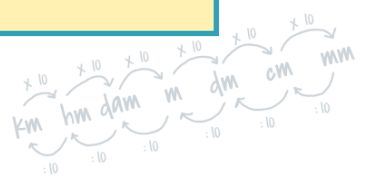
55 eenheden : 7 gaat 7 keer.
 Schrijf 7 op. $7 \times 7 = 49$.
 Zet 49 onder 55 en trek af.

$1245 : 7 = 177 \text{ rest } 6$.
 Het antwoord ligt in de buurt van de schatting.

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 8 leer ik:

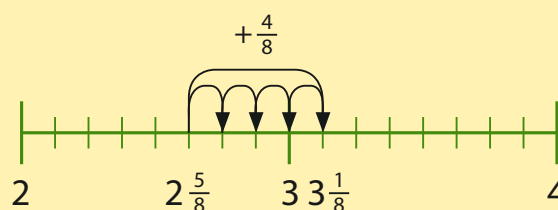
$$8 \times 3 = 24$$

Blok 8.1 gelijknamige breuken optellen en aftrekken door eerst tot een hele te rekenen.

Bij het optellen van gelijknamige breuken tel je de tellers bij elkaar op.

Je vult eerst aan tot een hele.

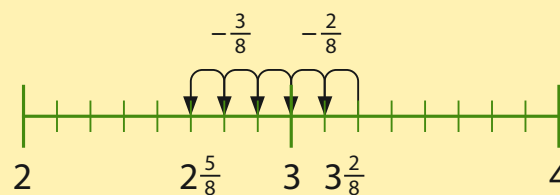
$$2\frac{5}{8} + \frac{4}{8} = 2\frac{5}{8} + \frac{3}{8} + \frac{1}{8} = 3\frac{1}{8}$$

Bij het aftrekken van gelijknamige breuken trek je de tellers van elkaar af.

Je rekent eerst tot een hele.

$$3\frac{2}{8} - \frac{5}{8} = 3\frac{2}{8} - \frac{2}{8} - \frac{3}{8} = 2\frac{5}{8}$$

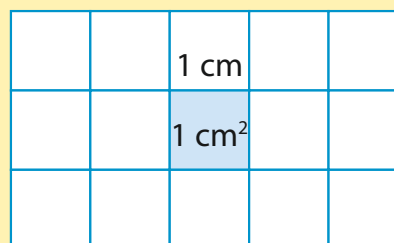

Blok 8.2 de oppervlakte van een rechthoek berekenen.

De oppervlakte van een vierkant met zijden van 1 centimeter is 1 vierkante centimeter. Je schrijft 1 cm².

De oppervlakte van een figuur kun je bepalen door deze figuur in gelijke vierkantjes te verdelen en de vierkantjes te tellen.

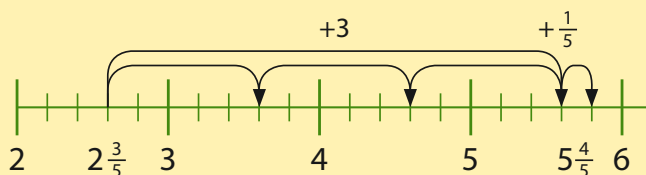
De oppervlakte van een rechthoek kun je ook berekenen met de rekenregel *lengte* × *breedte*. De oppervlakte van de rechthoek hierboven is 5 × 3 = 15 cm².

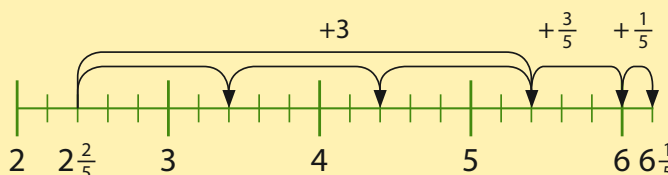
Blok 8.3 gelijknamige breuken groter dan 1 optellen en aftrekken zoals

$$2\frac{3}{5} + 3\frac{1}{5} \text{ en } 3\frac{3}{5} - 1\frac{2}{5}$$

$$2\frac{3}{5} + 3\frac{1}{5} = 5\frac{3}{5} + \frac{1}{5} = 5\frac{4}{5}$$

$$2\frac{3}{5} + 3\frac{4}{5} = 5\frac{2}{5} + \frac{4}{5} = 5\frac{2}{5} + \frac{3}{5} + \frac{1}{5} = 6\frac{1}{5}$$

Eerst doe je de helen erbij, daarna de breuk.

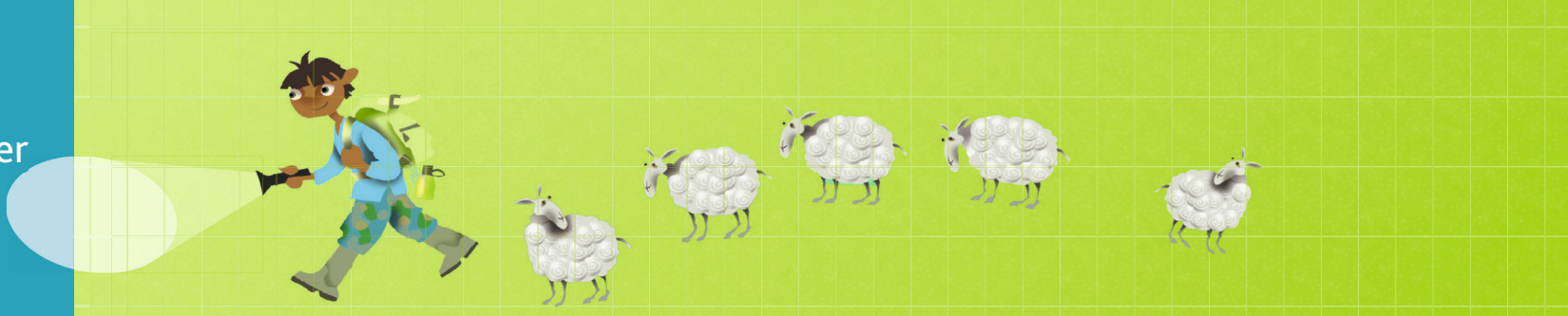
$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array} +$$

$$5000 + 10 = 5010$$

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

In blok 9 leer ik:

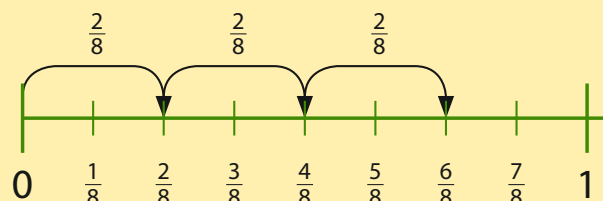

$$8 \times 3 = 24$$

Blok 9.1 breuken vermenigvuldigen met een heel getal zoals $3 \times \frac{2}{8}$.

Bij het vermenigvuldigen van een breuk met een getal vermenigvuldig je de teller met dat getal.

$$3 \times \frac{2}{8} = \frac{3 \times 2}{8} = \frac{6}{8}$$

$$56 : 7 = 8$$

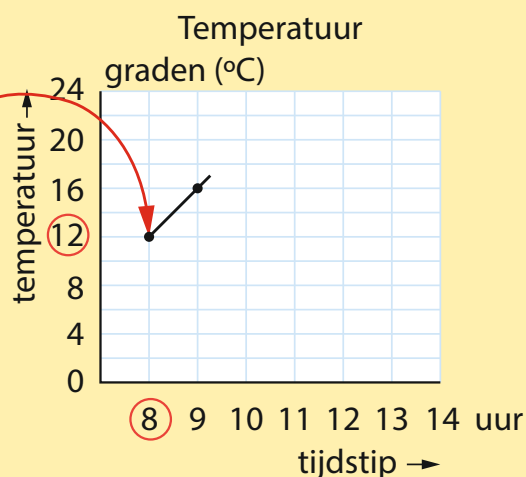
Blok 9.2 grafieken aflezen en tekenen.

$$800 + 50 + 4 = 854$$

Gegevens verzamel je in een tabel. Van de tabel kun je een grafiek maken. Je meet op een dag elk uur de temperatuur. De temperatuur schrijf je in een tabel.

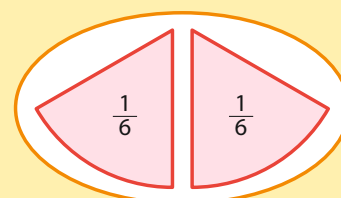
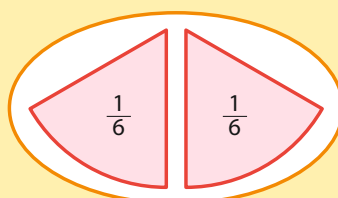
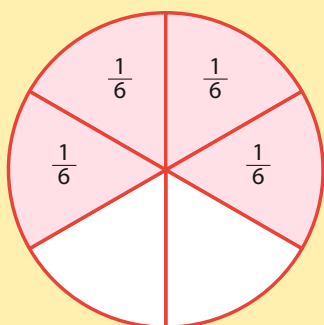
tijdstip	temperatuur
8 uur	12 graden
9 uur	16 graden
10 uur	18 graden
11 uur	20 graden
12 uur	22 graden
13 uur	22 graden
14 uur	20 graden

Je kunt van de temperatuur een lijngrafiek tekenen. Op de horizontale as staat het tijdstip. Op de verticale as staat de temperatuur in graden.

Blok 9.3 breuken delen door een heel getal zoals $\frac{4}{6} : 2$.

$$\begin{array}{r} 724 \\ 193 \\ \hline 917 \end{array}$$

$$\frac{4}{6} : 2 = \frac{2}{6}$$

Bij het delen van een breuk door een getal deel je de teller door dat getal. Als er een heel getal voor de breuk staat, maak je daar eerst een breuk van.

$$\frac{4}{5} : 2 = \frac{4 : 2}{5} = \frac{2}{5}$$

$$1\frac{3}{9} : 3 = \frac{12}{9} : 3 = \frac{12 : 3}{9} = \frac{4}{9}$$

$$75\% \text{ van } 80 = 60$$

$$\frac{2}{3} : \frac{1}{3} = 2$$

